

Handläggare
Linn Karlsson
Telefon: 08-50888998**Till**
Arbetsmarknadsnämnden
den 21 oktober 2025

Yttrande över remiss av betänkandet Skärpta villkor för anhöriginvandring (SOU 2025:95)

Remiss från kommunstyrelsen KS 2025/1194

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Sammanfattning

Justitiedepartementet har remitterat betänkandet *Skärpta villkor för anhöriginvandring* (SOU 2025:95) till Stockholms stad för yttrande. Kommunstyrelsen har remitterat ärendet vidare till arbetsmarknadsnämnden för yttrande. Utredningen har haft i uppdrag att göra en översyn av det svenska regelverket för anhöriginvandring i syfte att åstadkomma en restriktiv och ändamålsenlig reglering. Utredningen bedömer att förslagen kommer att innebära att färre personer kommer att uppfylla kraven för att beviljas uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning.

Arbetsmarknadsförvaltningen avstyrker förslagen i utredningen som innebär att möjligheten att vara anknytningsperson begränsas, att anhörigkretsen begränsas och att försörjningskravet skärps. Förvaltningens bedömning är att förslagen riskerar att fördröja berörda personers etablering på arbetsmarknaden och i samhället. Förvaltningen avstyrker även utredningens förslag om att ta bort möjligheten att beviljas fortsatt uppehållstillstånd om personen har särskild anknytning till Sverige om en anknytningsgrundande relation upphör.

Ärendet

Justitiedepartementet har remitterat betänkandet *Skärpta villkor för anhöriginvandring* (SOU 2025:95) till Stockholms stad för yttrande. Kommunstyrelsen har remitterat ärendet vidare till arbetsmarknadsnämnden för yttrande. Utredningen har haft i uppdrag att göra en översyn av det svenska regelverket för anhöriginvandring i syfte att åstadkomma en restriktiv och ändamålsenlig reglering. De personer som i störst utsträckning

berörs av förslagen i betänkandet är personer som vistas i Sverige med uppehållstillstånd (särskilt asylrelaterade), liksom anhöriga till dessa. Utredningen bedömer att förslagen kommer att innebära att färre personer kommer att uppfylla kraven för att beviljas uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning. För landets kommuner kan förslagen innebära ett minskat antal nyanlända.

Nedan beskrivs några av utredningens förslag som arbetsmarknadsförvaltningen lämnar synpunkter på.

Krav för att vara anknytningsperson

För att en person med uppehållstillstånd ska kunna vara anknytningsperson föreslås ändringar jämfört med vad som gäller idag. För en person med uppehållstillstånd ska det, utöver bosättning, krävas att personen antingen har ett permanent uppehållstillstånd eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med en giltighetstid om minst ett år och välgrundade utsikter att beviljas ett varaktigt tillstånd.

Utredningen föreslår att en väntetid införs som huvudregel när en person har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Det ska krävas att anknytningspersonen har vistats i Sverige i minst två år när ansökan för familjeåterförening ges in. Detta ska inte gälla när ansökan avser ensamkommande barn och barnets förälder eller om anknytningspersonen är flykting och om det är fråga om en relation som etablerats före inresan i Sverige.

Anhöriga som kan beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning

Utredningen föreslår att regleringen om anhöriginvandring för vissa situationer som inte omfattas av EU-rätten i stället ska ges en i sin helhet fakultativ utformning, även för situationer som rör den närmaste familjen. Det innebär bland annat att anknytningsreglerna inte längre ska ge någon principiell rätt till anhöriginvandring för alternativt skyddsbehövande eller personer som har beviljats uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder av motsvarande skäl, utan endast en sådan möjlighet.

Krav på försörjning som villkor för anhöriginvandring

Utredningen bedömer att nuvarande försörjningskrav vid anhöriginvandring ska fortsätta att gälla. Likt idag, bedömer utredningen att det fortsatt finns skäl att undanta kravet när anknytningspersonen är barn. Utredningen ser att om förslagen i betänkandet *Kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper* (SOU 2025:53) genomförs, kommer det att innebära att försörjningskravet vid anhöriginvandring kommer att bli svårare att uppfylla för vissa nyanlända personer.

Utredningen föreslår att försörjningskravet även ska gälla vid prövning av en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd, vilket är en skillnad i förhållande till vad som gäller idag. Utredningen ser särskilt en risk för att personer som arbetar i låglöneyrken kan komma att drabbas negativt, liksom barnfamiljer. Kravet skulle också kunna leda till att berörda personer blir mindre benägna att vidareutbilda sig eller delta i SFI, eftersom fokus i stället läggs på att bibehålla en viss inkomstnivå.

Fortsatt uppehållstillstånd vid ändrade förhållanden

Utredningen föreslår att möjligheten att bevilja fortsatt uppehållstillstånd när en anknytningsgrundande relation har upphört på grund av att sökanden har särskild anknytning till Sverige ska tas bort. Det innebär att vissa personer, både barn och vuxna, som kommit på anknytning inte längre kommer kunna beviljas fortsatt uppehållstillstånd i Sverige om relationen upphör. Utredningen ser att det finns befintliga bestämmelser i utlänningslagen som tidigare har ansetts ge ett skydd mot utvisning för den som drabbats av hedersrelaterad brottslighet.

Utredningen föreslår att ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2027 men att den föreslagna väntetiden inte ska tillämpas i ärenden som har inletts hos Migrationsverket före ikraftträdandet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom staben för strategi och samordning vid arbetsmarknadsförvaltningen.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen instämmer inte i utredningens förslag om att införa en huvudregel om att en person med uppehållstillstånd ska ha vistats i Sverige i minst två år innan en ansökan om familjeåterförening kan ges in. Det är positivt att kravet undantas om anknytningspersonen är ensamkommande barn eller flykting men negativt att det omfattar personer som är alternativt skyddsbehövande. Förvaltningen uppfattar att förslaget om vilka anhöriga som kan beviljas uppehållstillstånd på anknytning, innebär en avsevärd begränsning jämfört med vad som gäller idag. Det finns ett samband mellan flyktingars ohälsa och att inte kunna återförenas med sin familj¹. Förslagen riskerar därmed att försvåra individers förutsättningar att tillgodogöra sig de integrationsinsatser som kommunerna tillhandahåller.

Förvaltningen anser att försörjningskravet, som även ska gälla vid förlängning av uppehållstillstånd, riskerar att drabba nyanlända,

¹ Tinghög P, Malm A, Arwidson C, et al. Prevalence of mental ill health, traumas and postmigration stress among refugees from Syria resettled in Sweden after 2011: a population-based survey, 2017.

personer som arbetar i låglöneyrken och barnfamiljer negativt, vilket utredningen även lyfter. Förvaltningen delar utredningens bedömning att förslaget kan leda till att färre prioriterar utbildning eller att delta i SFI för att istället bibehålla en viss inkomstnivå. Det kan göra att personer hamnar i en svagare ställning på arbetsmarknaden på lång sikt. Det kan även öka risken för att personer utnyttjas av oseriösa aktörer.

Förvaltningen ser en mer betydande risk än utredningen att personer kommer att stanna kvar i destruktiva relationer om möjligheten att beviljas fortsatt uppehållstillstånd om personen har särskild anknytning till Sverige tas bort. Förvaltningen anser att den risken bör väga tyngre och ifrågasätter om nuvarande reglering i utlänningslagen är tillräcklig. Detta kommer i synnerhet att drabba kvinnor negativt, eftersom fler kvinnor än män kommer till Sverige på anknytning.

Eftersom utredningens förslag kommer göra det svårare för personer att återförenas med sina anhöriga är förvaltningens bedömning att förslagen riskerar att fördröja berörda personers etablering på arbetsmarknaden och i samhället.

Sammanfattningsvis avstyrker arbetsmarknadsförvaltningen förslagen i utredningen som innebär att möjligheten att vara anknytningsperson begränsas, att anhörigkretsen begränsas och att försörjningskravet skärps. Förvaltningen avstyrker även utredningens förslag om att ta bort möjligheten att beviljas fortsatt uppehållstillstånd om personen har särskild anknytning till Sverige om en anknytningsgrundande relation upphör.

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Karina Uddén
Arbetsmarknadsdirektör
Arbetsmarknadsförvaltningen

Amanda Broman
Stabschef
Arbetsmarknadsförvaltningen

Bilaga

Skärpta villkor för anhöriginvandring SOU 2025:95.